अन्नप्राशनसंस्कार

(Anna Prāśana Saṁskāra)

(Feeding the child on cereals)

Anna Prāśana is the ceremony to give the child the first cereal feed. Before this the child is kept on the mother's milk and, if necessary, on cow's milk.

Time: The time for this ceremony, according to Paraskar Grhyasutra is the sixth month of the child's birth. Swami Dayananda's view is realistic and practical. According to him, this ceremony should be performed as early as the child is able to digest cereals. The ceremony should be performed on the date the child was born.

On the day of the ceremony clean the rice properly, cook it well, mix it with ghee, let it cool and put it in adequate quantity in the plates for the participants for *āhuti*.

Anna Prāśana (Feeding the child)
The ceremony with the mantras:

How to Prepare *Bhāta*, i.e., sweet rice:

If you want an intelligent, healthy and lustrous child, cook pure rice—washing, sifting, cleaning it, mix it with ghee or with ghee, curd, and honey and thus prepare it for the *Saṁskāra* with the following *mantrās*:—

ओं प्राणाय त्वा जुष्टं प्रोक्षामि ॥ १ ॥
Om Prāṇāya tvā juṣṭam prokṣāmi.

ओम् अपानाय त्वा जुष्टं प्रोक्षामि ॥ २ ॥
Om Apānāya tvā juṣṭam prokṣāmi.

ओं चक्षुषे त्वा जुष्टं प्रोक्षामि ॥ ३ ॥

Om Cakṣuṣe tvā juṣṭam prokṣāmi.

ओं श्रोत्राय त्वा जुष्टं प्रोक्षामि ॥ ४ ॥
Om Śrotrāya tvā juṣṭam prokṣāmi.

ओम् अग्नये स्विष्टकृते त्वा जुष्टं प्रोक्षामि ॥॥ ५ ॥
Om Agnaye sviṣṭakṛte tvā juṣṭam prokṣāmi.

The meaning of these five is:- O cereal (rice) 1 clean you for food and energy of the vital breath, for the wind downward (cleansing the system), for the eyes and ears, for the fire and for doing well.

When the rice is properly cooked, let it cool and then put portions of it in the plates for the participants for the Havan—priests and the *yajamāna*.

The Yajña start:

The General Part:

(After the rice is apportioned for the Havana, start the *yajña*. Complete the general part from Appointment of priest upto four *Āghārāvājyabhāga Āhutis.)*

इश्वरस्तुतिप्रार्थनोपासनामन्त्राः

Īśvara Stuti Prārthanā Upāsanā Mantrāḥ
(Mantrās of Divine Praise and Prayer)

१. ओं विश्वानि देव सवितर्दुरितानि परा सुव।
यद्भद्रंतन्नऽआ सुव ॥३॥
Om Viśvāni deva savitar-duritāni parā suva.
Yadbhadraṁ tanna'ā suva.

२. ओं हिरण्यगर्भः समवर्त्तताग्रे भूतस्य जातः पतिरेकऽआसीत्।
स दाधार पृथिवीं द्यामुतेमां कस्मै देवाय हविषा विधेम॥४॥

Om Hiraṇyagarbhaḥ samavarttatāgre bhūtasya jātaḥ patireka'āsīt. Sa dādhāra pṛthivīṁ dyāmutemāṁ kasmai devāya haviṣā vidhema. Yaju. 13, 4

३. ओं यऽआत्मदा बलदा यस्य विश्वऽउपासते पशिष यस्य देवाः।
यस्य छायामृत यस्य मृत्युः कस्मै देवाय हविषा विधेम॥१३॥
Om Ya'ātmadā baladā yasya viśva'upāsate praśiṣaṁ yasya devāḥ. Yasya cchāyāmṛtaṁ yasya mṛtyuḥ kasmai devāya haviṣā vidhema. Yaju. 25, 13

४. ओं यः प्राणतो निमिषतो महित्वैकऽइद्राजा जगतो बभूव।
यऽईशऽअस्य द्विपदश्चतुष्पदः कस्म दवाय हविषा विधेम॥३॥
Om Yaḥ prāṇato nimiṣato mahitvaika'idrājā jagato babhūva. Ya īṣe'asya dvipadaś-catuṣpadaḥ kasmai devāya haviṣā vidhema. Yaju. 23, 3

५. ओं येन द्यौरुग्रा पथिवी च दृढा येन स्व स्तभितं येन नाकः।
योऽअन्तरिक्ष रजसो विमानः कस्म दवाय हविषा विधेम॥६॥
Om Yena dyaurugrā pṛthivī ca dṛḍhā yena sva stabhitaṁ yena nākaḥ. Yo'antarikṣe rajaso vimānaḥ kasmai devāya haviṣā vidhema. Yaju. 32, 6

६. ओं प्रजापते न त्वदेतान्यन्यो विश्वा जातानि परि ता बभूव।
यत्कामास्ते जुहुमस्तन्नो अस्तु वयं स्याम पतयो रयीणाम्॥ १०॥ Yaju. 23, 65
Om Prajāpate na tvadetānyanyo viśvā jātāni pari tā babhūva.
Yat kāmāste juhumastanno astu vayaṁ syāma patayo rayīṇām.

७. ओं स ना बन्धुर्जनिता स विधाता धामानि वेद भुवनानि विश्वा।
यत्र देवाऽअमृतमानशानास्ततीय धामन्नध्यैरयन्त॥१०॥
Om Sa no bandhurjanitā sa vidhātā dhāmāni veda bhuvanāni viśvā. Yatra devā'amṛtamāna-śānāstṛtīye dhāmannadhyai-rayanta. Yaju. 32, 10

८. ओं अग्न नय सुपथा रायेऽअस्मान्विश्वानि देव वयुनानि विद्वान्।
युयाध्युस्मज्जुहुराणमेना भूयिष्ठां ते नमऽउक्तिं विधेम॥१६॥
Om Agne naya supathā rāye'asmān viśvāni deva vayunāni vidvān. Yuyodhyasmaj-juhurāṇam-eno bhūyiṣṭhāṁ te nama uktiṁ vidhema. Yaju. 40, 16

स्वतिवाचनम् (*Svastivācanam*)

१. ओं अ॒ग्निमी॑ळे पु॒रोहि॑तं य॒ज्ञस्य॑ दे॒वमृ॒त्विज॑म्।
होता॑रं रत्न॒धात॑मम्॥ १ ॥
Om Agnimīḷe purohitaṁ yajñasya devamṛtvijam.
Hotāraṁ ratnadhātamam. Rg. 1, 1, 1

२. ओं स न॑: पि॒तेव॑ सू॒नवेऽग्ने॑ सूपाय॒नो भ॑व।
सच॑स्वा नः स्व॒स्तये॑॥ ९ ॥
Om Sa naḥ piteva sūnave'gne sūpāyano bhava.
Sacasvā naḥ svastaye. Rg.1, 1, 9

३. ओं स्व॒स्ति पन्था॒मनु॑ चरेम सूर्या॒चन्द्र॒मसा॑विव।
पु॒न॒र्दद॒ताघ्न॑ता जा॒न॒ता सं ग॑मेमहि ॥ १५ ॥
Om Svasti panthām-anu carema sūryā-candramasāviva
Punardadatāghnatā jānatā saṁ game-mahi. Rg.5, 51, 15

४. ओं इ॒षे त्वा॒र्जे त्वा वा॒यव स्थ दे॒वो वः सवि॒ता प्रार्प॑यतु श्रेष्ठतमाय कर्म॑णऽआप्यायध्वमघ्न्या-ऽइन्द्राय भा॒गं प्र॒जावतीरनमीवाऽअयक्ष्मा मा व स्तेनऽई॑शत माघश॑ꣳसो ध्रु॒वाऽअ॒स्मिन् गोपतौ स्यात ब॒ह्वीर्यजमानस्य पशून् पाहि॥ १॥ Yaj. 1, 1
Om Iṣe tvorje tvā vāyava stha devo vaḥ savitā prārpayatu śreṣṭhatamāya karmaṇa'āpyāyadhvam-aghnyā'indrāya bhāgam prajāvatīr-anamīvā' ayakṣmā mā va stena' īśata māghaśaṁso dhruvā' asmin gopatau syāta bahvīr-yajamānasya paśūn pāhi.

५. ओं अग्न आ याहि वीतये गृणानो हव्यदातये।
नि होता सत्सि बर्हिषि॥ १ ॥
Om Agna ā yāhi vītaye gṛṇāno havyadātaye.
Ni hotā satsi barhiṣi. (Rg. 6-16-10), Sama. 1, 1, 1

६. ओं ये त्रि॑ष॒प्ताः प॑रि॒यन्ति॒ विश्वा॑ रू॒पाणि॒ बिभ्र॑तः।

वा॒चस्पति॒र्बला॒ तेषां त॒न्वो ऽअ॒द्य द॑धातु मे ॥ १ ॥
Om Ye triṣaptāḥ pariyanti viśvā rūpāṇi bibhrataḥ.
Vācaspatirbalā teṣām tanvo adya dadhātu me. Ath. 1, 1, 1

शान्तिप्रकरणम् (*Śāntiprakaraṇam)*

१. ओं शं न॑ इन्द्रा॒ग्नी भ॑वता॒मवो॑भि॒ः शं न॒ इन्द्रा॒वरु॑णा रा॒तह॑व्या ।
शमिन्द्रा॒सोमा॑ सुवि॒ता॒य॒ शं योः शं न॒ इन्द्रा॑पू॒षणा॒ वाज॑सातौ ॥ १ ॥
Om Śaṁ na indrāgnī bhavatāmavobhiḥ śaṁ na indrā-varuṇā rātahavyā. Śamindrāsomā suvitāya śaṁ yoḥ śaṁ na indrāpūṣaṇā vājasātau. Rg. 7, 35, 1

२. ओं शं नो॑ दे॒वा वि॒श्वदे॑वा भवन्तु॒ शं सर॑स्वती स॒ह धी॒भिर॑स्तु ।
शम॑भि॒षाच॒ः शमु॑ राति॒षाच॒ः शं नो॑ दि॒व्याः पार्थि॑वा॒ः शं नो॒ अप्या॑ः ॥ ११ ॥
Om Śaṁ no devā viśvadevā bhavantu śaṁ sarasvatī saha dhībhirastu. Śamabhiṣācaḥ śamu rātiṣācaḥ śaṁ no divyāḥ pārthivāḥ śaṁ no apyāḥ. Rg. 7, 35, 11

३. ओं शन्नो॑ दे॒वीर॒भिष्ट॑य॒ऽआपो॑ भवन्तु पी॒तये॑ ।
शँयोर॒भि स्र॑वन्तु नः॥१२॥
Om Śaṁ no devīrabhiṣṭaya'āpo bhavantu pītaye.
Śaṁyorabhi sravantu naḥ. Yaj. 36. 12.

४. ओं द्यौः शान्तिर॒न्तरि॑क्ष॒ँ शान्तिः॑ पृथि॒वी शान्ति॒रापः॒ शान्ति॒रोष॑धयः॒ शान्तिः॑। वन॒स्पत॑यः॒ शान्ति॒र्विश्वे॑दे॒वाः शान्ति॒र्ब्रह्म॒ शान्ति॒ः सर्व॒ँ शान्ति॒ः शान्ति॑रे॒व शान्ति॒ः सा मा॒ शान्ति॑रेधि॥१७॥

Om Dyauḥ śāntirantarikṣaṁ śantiḥ pṛthivī śāntirāpaḥ śāntiroṣadhayaḥ śāntiḥ. Vanaspatayaḥ śāntirviśve devāḥ śāntirbrahma śāntiḥ sarvaṁ śāntiḥ śāntireva śāntiḥ sā mā śāntiredhi. Yaj. 36. 17.

५. ओं स[१] नः[२] पवस्व शं[३ २उ] गवे[३] शं[१] जनाय[२र ३] शमर्वते[१ २र] ।
शं[१] राजन्नोषधीभ्यः[२ ३ १ २] ॥ ६५३ ॥
Om Sa naḥ pavasva śaṁ gave śaṁ janāya śamarvate.

Śaṁ rājann oṣadhībhyaḥ. Rg. 9-11-3, Sama. 653

आचमन (*Ācamana*)

Take a little water in the right palm and sip with each one of the following mantras:

ओम् अमृतोपस्तरणमसि स्वाहा ॥ १ ॥
Om Amritopastaraṇamasi svāhā.

ओम् अमृतापिधानमसि स्वाहा ॥ २ ॥
Om Amritāpidhānamasi svāhā.

ओं सत्यं यशः श्रीर्मयि श्रीः श्रयतां स्वाहा ॥ ३ ॥
Om Satyaṁ yaśaḥ śṛīrmayi śṛīḥ śrayatām svāhā.

अङ्गस्पर्श (*Aṅga-Sparśa*)

After the achamana, take a little water in the palm of the left hand, dip the middle and the ring fingers of the right in the water, and then touch parts of the body with the following mantras. Touch the right side first and then the left:—

ओं वाङ्म आस्येऽस्तु ॥ १ ॥
Om Vāṅgma'āsye'stu. - the mouth.

ओं नसोर्मे प्राणोऽस्तु ॥ २ ॥
Om Nasorme prāṇo'stu. - both nostrils.

ओम् अक्ष्णोर्मे चक्षुरस्तु ॥ ३ ॥
Om Akṣhṇorme cakṣurastu. - both eyes.

ओं कर्णयोर्मे श्रोत्रमस्तु ॥ ४ ॥
Om Karṇayorme śrotramastu. - both ears.

ओं बाह्वोर्मे बलमस्तु॥५॥
Om Bāhvorme balamastu. - both arms.

ओम् ऊर्वोर्म ओजोऽस्तु॥६॥
Om Ūrvorma'ojo'stu. - both thighs.

ओम् अरिष्टानि मेऽङ्गानि तनूस्तन्वा मे सह सन्तु॥७॥
Om Ariṣṭāni me'ṅgāni tanūstanvā me saha santu.

अग्न्याधानम् (*Agnyādhānam)*

ओं भूर्भुवः स्वः॥
Aum bhūrbhuvaḥ svaḥ. *– G.G.S.1/1/11.*

With this light the fire.

Now place the fire in the middle of the kunda with the following mantra—
ओं भूर्भुवः स्वर्द्यौरिव भूम्ना पृथिवीव वरिम्णा।
तस्यास्ते पृथिवि देवयजनि पृष्ठेऽग्निमन्नादमन्नाद्यायादधे॥१॥
Aum bhūrbhuvaḥ svardyauriva bhūmnā prithivīva varimṇā, Tasyāste prithivi devayajani prisṭhe'gnim-annādam-annādyāyā-dadhe. – Yaju. 3, 5

Raising the fire:

ओं उद् बुध्यस्वाग्ने प्रति जागृहि त्वमिष्टापूर्ते सꣳसृजेथामयं च।
अस्मिन्त्सधस्थेऽअध्युत्तरस्मिन् विश्वे देवा यजमानश्च सीदत॥५४॥

Om Udbudhyasvāgne prati jagṛhi tvamiṣṭāpūrte saṁ sṛjethāmayaṁ ca. Asmintsadhasthe'adhyuttarasmin viśve devā yajamānaśca sīdata. Yaju. 15, 54

Offering of Three Samidhas:

The first *Samidhā* with the following mantra:-

ओम् अयं त इध्म आत्मा जातवेदस्तेनेध्यस्व वर्द्धस्व चेद्ध वर्धय चास्मान् प्रजया पशुभिर्ब्रह्मवर्चसेनान्नाद्येन समेधय स्वाहा॥ इदमग्नये जातवेदसे इदन्न मम॥ १ ॥

Aum Ayamta idhma ātmā jātavedas tenedhyasva vardhasva ceddha vardhaya cāsmān prajayā paśubhirbrahmavarca-senānnādyena samedhaya svāhā. Idamagnaye jātavedase - idamna mama. *– A.G.S. 1/10/12.*

Now, with the following two mantras, offer the second *Samidhā*:—

ओं समिधाग्निं दुवस्यत घृतैर्बोधयतातिथिम् ।
आस्मिन् हव्या जुहोतन ॥१॥
ओं सुसमिद्धाय शोचिषे घृतं तीव्रं जुहोतन।
अग्नये जातवेदसे स्वाहा॥ इदमग्नये जातवेदसे इदन्न मम॥ ३ ॥

Aum Samidhāgniṁ duvasyata ghṛtairbodhayatātithim.
Āsmin havyā juhotana. Yaj. 3. 1-2.
Aum Susamiddhāya śocișe ghṛtaṁ tīvraṁ juhotana. Agnaye jātavedasen svāhā. Idamagnaye jātavedase - Idamna mama.

Now offer the third *Samidhā* with the following mantra:—

ओं तं त्वा समिद्भिरङ्गिरो घृतेन वर्द्धयामसि ।
बहच्छाचा यविष्ठ्य स्वाहा॥३॥

Om Taṁ tvā samidbhiraṅgiro ghṛtena vardhayāmasi. Bṛhacchocā yaviṣṭhya svāhā. Idamagnaye'ngirase idanna mama. Yaj.3. 3.

Five Āhutis with ghee:

Five ghee ***Āhutis*** are offered with the following mantra (repeated five times):—

ओम् अयं त इध्म आत्मा जातवेदस्तेनेध्यस्व वर्द्धस्व चेद्ध वर्धय चास्मान् प्रजया पशुभिर्ब्रह्मवर्चसेनान्नाद्येन समेधय स्वाहा॥ इदमग्नये जातवेदसे इदन्न मम॥ १ ॥

Aum Ayamta idhma ātmā jātavedas tenedhyasva vardhasva ceddha vardhaya cāsmān prajayā paśubhirbrahmavarca-senānnādyena samedhaya svāhā. Idamagnaye jātavedase - idamna mama. *– A.G.S. 1/10/12.*

Water Sprinkling

ओम् अदितेऽनुमन्यस्व ॥ १ ॥

Aum Adite'numanyasva. - On the east side.

ओम् अनुमतेऽनुमन्यस्व ॥ २ ॥

Aum Anumate'numanyasva. - On the west side.

ओं सरस्वत्यनुमन्यस्व ॥ ३ ॥

Aum Sarasvatyanumanyasva. - On the north side*. - G.G.S.1/3/1-3.*

ओम् देव सवितः प्र सुव यज्ञं प्र सुव यज्ञपतिं भगाय।

दिव्यो गन्धर्वः कतपूः केत नः पुनातु वाचस्पतिर्वाच नः स्वदतु ॥१॥

Om Deva savitaḥ pra suva yajñaṁ pra suva yajña-patiṁ bhagāya. Divyo gandharvaḥ ketapūḥ ketaṁ naḥ punātu vācaspatirvācaṁ naḥ svadatu. - Yaj. 30/1.

Four Āghārāvājyabhāga Āhutis:-

This one in the north side

ओम् अग्नये स्वाहा ॥ इदमग्नये इदं न मम ॥

Aum Agnaye svāhā. Idamagnaye - Idamna mama.

Then one in the south side:

ओं सोमाय स्वाहा ॥ इदं सोमाय इदं न मम ॥

Aum Somāya svāhā. Idam Somāya- Idamna mama

Then two in the centre:-

ओम् प्रजापतये स्वाहा ॥ इदं प्रजापतये इदं न मम ॥
Aum Prajāpataye svāhā. Idam prajāpataye -Idamna mama.

ओम् इन्द्राय स्वाहा ॥ इदमिन्द्राय इदं न मम ॥
Om Indrāya svāhā. Idamindrāya - Idamna mama

Four ***Vyāhṛti Āhutis*** of ghee.

ओं भूरग्नये स्वाहा ॥ इदमग्नये इदं न मम ॥
Aum Bhūragnaye svāhā. Idamagnaye - Idamna mama.

ओं भुवर्वायवे स्वाहा ॥ इदं वायवे इदं न मम ॥
Aum Bhuvarvāyave svāhā. Idam vāyave - Idamna mama.

ओं स्वरादित्याय स्वाहा ॥ इदमादित्याय इदं न मम ॥
Aum Svarādityāya svāhā. Idam ādityāya - Idamna mama.

ओं भूर्भुवः स्वरग्निवाय्वादित्येभ्यः स्वाहा ॥
इदमग्निवाय्वादित्येभ्यः इदं न मम ॥
Aum bhūrbhuvaḥ svaragnivāyvādityebhyaḥ svāhā.
Idamagnivāyvādityebhyaḥ - Idamna mama.

<u>Now the special part</u>:

Two Āhutis of Bhāta (Rice):

ओं देवीं वाचमजनयन्त देवास्तां विश्वरूपाः पशवो वदन्ति ।
सा नो मन्द्रेषमूर्जं दुहाना धेनुर्वागस्मानुप सुष्टुतैतु स्वाहा ॥
इदं वाच इदन्न मम ॥ ११ ॥

Om Devīṁ vācam-ajanayanta devāstāṁ viśvarūpāḥ paśavo vadanti. Sā no mandreṣamūrjaṁ duhānā dhenur-vāg-asmānupa suṣṭutaitu svāhā. Idam vāce Idamna mama.
Rg. 8,100, 11; Par 1,19, 2.

Sages and scholars, brilliant and wise, manifest and speak in human language that divine speech of omniscience which, then, all living beings speak in its extended forms of variety over the world. That divine speech, joyous and generous like the milch cow, giving nourishment and energy, honoured, served and studied, may, we pray, come direct to us and bless.May the sacred speech bless the child. This is for Vak, not mine any more.

The Significance of this mantra is related to the child learning the prayer and also the wish that the child may learn to speak, words sweet and clear with facility.

ओं वाजो नोऽअद्य प्रसुवाति दानं वाजो देवाँऽऋतुभिः कल्पयाति।

वाजो हि मा सर्ववीरं जजान विश्वाऽआशा वाजपतिर्जयेयम् स्वाहा ॥

इदं वाच वाजाय इदन्न मम ॥३३॥

Om Vājo no'adya pra suvāti dānaṁ vājo devāň' ṛtubhiḥ kalpayāti. Vājo hi mā sarvavīraṁ jajāna viśvā'āśā vājapatirjayeyam svāhā . Idam vāce vājāya Idamna mama. Yaju. 18, 33. Par. 1, 19 31.

It is food, energy, power, wealth, which inspires us to give in charity. With the seasons, according to need, it feeds the powers of nature and humanity. It is food and energy which produces and promotes our children and young people. By virtue of the same food and power, may I, producer and promoter of food, energy and wealth, attain all my hopes to fruition in all directions.If the children of a nation are starved, that nation is doomed. Yaju. 18, 33. Par. 1, 19, 31.

Four more Āhutis of Bhāta (rice):-

Add some ghee to the rice and offer four *āhutis* with it with the following *mantrās*:—

ओं प्राणेनान्नमशीय स्वाहा ॥ इदं प्राणाय इदन्न मम ॥ १ ॥

Om Prāṇenānnamaśīya svāhā. Idam prāṇāya Idamna mama.

ओमपानेन गन्धानशीय स्वाहा ॥ इदमपानाय इदन्न मम ॥ २ ॥
Om Apānena gandhān-aśīya svāhā. Idamapānāya Idamna mama.

ओं चक्षुषा रूपाण्यशीय स्वाहा ॥ इदं चक्षुषे इदन्न मम ॥ ३ ॥
Om Cakṣuṣā rūpāṇyaśīya svāhā. Idam cakṣuṣe Idamna mama.

ओं श्रोत्रेण यशोऽशीय स्वाहा ॥ इदं श्रोत्राय इदन्न मम ॥ ४ ॥
Om Śrotreṇa yaśo'śīya svāhā. Idam śrotrāya Idamna mama.
Par. 1, 19,4.

Meaning: The yajamana says: “My vital air (breath) energy should be so strong that, with it, I may digest and assimilate all food 1 eat. My lower wind may be so strong that with it I may counter and eliminate all gases so that the digestive system remains clean and strong. My eyes, with nourishments of food, may be so strong that I may see all the forms and sights of life and the world. My ear should be so strong that I may hear all praises and honour for me undisturbed. (This is from child’s point of view also.)

Eight *Aṣṭājya Āhutis* with:-

ओं त्वं नोऽअग्ने वरुणस्य विद्वान् देवस्य हेळोऽव यासिसीष्ठाः । यजिष्ठो वह्नितमः शोशुचानो विश्वा द्वेषांसि प्र मुमुग्ध्यस्मत् स्वाहा ॥ इदमग्नीवरुणाभ्याम् इदं न मम ॥ १ ॥
Aum Tvaṁ no'agne varuṇasya vidvān devasya heḷo’va yāsisīṣṭhāḥ. Yajiṣṭho vahnitamaḥ śośucāno viśvā dveṣāṁsi pra mumugdhyasmat svāhā. Idamangnīvaruṇābhyām Idam na mama. Rg. 4. 1. 4.

ओं स त्वं नो अग्नेऽवमो भवोती नेदिष्ठोऽअस्या उषसो व्युष्टौ ।
अव यक्ष्व नो वरुणं रराणो वीहि मृळीकं सुहवो न एधि स्वाहा ॥
इदमग्नीवरुणाभ्याम् इदं न मम ॥ २ ॥
Aum Sa tvaṁ no agne’vamo bhavotī nediṣṭho'asyā uṣaso vyuṣṭau. Ava yakṣva no varuṇaṁ rarāno vīhi mṛḷīkaṁ suhavo na edhi svāhā. Idamagnīvaruṇābhyām - Idamna mama.

Rg. 4. 1. 5.

ओम् इ॒मं मे॑ वरुण श्रुधी॒ हव॑म॒द्या च॑ मृळय।

त्वाम॑व॒स्युरा च॑के स्वाहा॑॥ इदं वरुणाय इदं न मम॥ ३॥

Aum Imaṁ me varuṇa śrudhī havamadyā ca mṛḷaya.
Tvāmavasyurācake svāhā. Idam varuṇāya – Idamna mama.
Rg. 1, 25, 19

ओम् तत्त्वा॑ यामि॒ ब्रह्म॑णा॒ वन्द॑मान॒स्तदा शा॑स्ते॒ यज॑मानो ह॒विर्भिः॑।

अहे॑ळमानो वरुणे॒ह बो॒ध्युरु॑शंस॒ मा न॒ आयु॒ः प्र मो॑षीः स्वाहा॑॥

इदं वरुणाय इदं न मम ॥ ११॥

Aum Tattvāyāmi brahmaṇā vandamānastadāśāste yajamāno havirbhiḥ. Aheḷamāno varuṇeha bodh-yuruśaṁsa mā na āyuḥ pra moṣīḥ svāhā. Idam varuṇāya - Idamna mama.
Rg. I. 24, 11.

ओं ये ते शतं वरुण ये सहस्त्रं यज्ञियाः पाशा वितता महान्तः। तेभिर्नोऽद्य सवितोत विष्णुर्विश्वे मुञ्चन्तु मरुतः स्वर्काः स्वाहा॥ इदं वरुणाय सवित्रे विष्णवे विश्वेभ्यो देवेभ्यो मरुद्भ्यः स्वर्केभ्यः इदं न मम॥ ५॥

Aum Ye te śatam varuṇa ye sahasram yajñiyāḥ pāshā vitatā mahāntaḥ; Tebhirno'adya savitota viṣṇurviśve muncantu marutaḥ svarkāḥ svāhā. Idam Varuṇāya savitre viṣṇave viśvebhyo devebhyo marudbhyaḥ svarkebhyaḥ - Idamna mama. Kat. 25, 1, 11.

ओम् अयाश्चाग्नेऽस्यनभिशस्तिपाश्च सत्यमित्त्वमया असि।

अया नो यज्ञं वहास्यया नो धेहि भेषजꣳ स्वाहा॥ इदमग्नये अयसे इदं न मम॥ ६॥

Om Ayāshcāgne'syanabhiśastipāśca satyamittvamayā asi; Ayā no yajñam vahāsyayā no dhehi bheṣajam̆ svāhā. Idamgnaye Ayase - Idamna mama. - *Kātyā Shrauta Chap 25/11.*

We should note that in Vaidic praises and prayers, there are no prayers for natural miracles, nor any prayers for un-natural or supernatural success.

All prayers are for knowledge, action, devotion dedication, strength of mind, body and soul. Success comes by the grace of God through the active mind and soul of man. The causes of failure and pain lie within us.

ओम् उदुत्तमं वरुण पाशमस्मदवाधमं वि मध्यमं श्रथाय।
अथा वयमादित्य व्रते तवानागसो अदितये स्याम स्वाहा॥
इदं वरुणायाऽऽ-दित्यायाऽदितये च इदं न मम॥

Aum Uduttamaṁ varuṇa pāśamasmadavādhamaṁ vi madhyamaṁ śrathāya. Athā vayamāditya vrate tavānāgaso aditaye syāma svāhā. Idam Varuṇāyā''dityāyā'ditaye ca Idamna mama. *- Rg. 1/14/15.*

Let us understand the bondages. The lower bondages are the bondages of the body, the appetites such as hunger, thirst, sleep, sex, etc. The middle bondages are those of the mind of love of the objects of the senses and passions of hate, attachment, jealousy and the love of the sights and sounds and other objects of sense. The higher boundages are weaknesses of the soul which the soul invites by falling a victim to the passions of ambition, dominance, sensuality, etc. The bondages thus are physical, mental and psychic.

ओम् भवतं नः समनसा सचेतसावरेपसा।
मा यज्ञंहिंसिष्टं मा यज्ञपतिं जातवेदसौ शिवौ भवतमद्य नः स्वाहा॥
इदं जातवेदोभ्याम् इदं न मम॥ ८॥

Aum Bhavataṁ naḥ samanasau sacetasāvarepasau. Mā yajñaṁ hiṁ siṣṭam mā yajñapatim jātavedasau śivau bhavatamadya naḥ svāhā. Idam Jātavedobhyām - Idamna Mama *- Yaju. 5/3.*

The heat and light of the sun and the life-sustaining cool of the earth and earthly atmosphere be in harmony. May their purpose and action be harmonious! May these be working for the creative process! May they be auspicious for us here and now and always!

This mantra also is a prayer for yajnic life of the home and the family, for conjugal and domestic harmony and creativity, so that the mind, purpose, acts, words and communication of the husband and wife be harmonious, free from discord and violence.

Pūrṇāhuti:

ओं सर्वं वै पूर्णंꣳस्वाहा।

Aum Sarvamvai pūrṇam svāhā.

Now mix ghee, curd and honey with the rice and feed the child carefully and affectionately as the child may seem to like with the following mantra:—

ओं अन्नपतेऽन्नस्य नो देह्यनमीवस्य शुष्मिणः।

प्रप दातारं तारिषऽऊर्जं नो धेहि द्विपदे चतुष्पदे॥८३॥

Om Annapate'nnasya no dehyanamīvasya śuṣmiṇaḥ. Prapra dātāraṁ tāriṣa ūrjaṁ no dhehi dvipade catuṣpade. Yaj. 11,83.

Lord of food and energy, bless us with food, nourishing, invigorating, free from pollution and pleasing to taste. Bless the giver, the yajamana, to advance and attain fulfilment and prosperity. Give us energy both for humans and the animals. Yaj. 11,83.

Let the child take the feed as it likes then let all pray and bless, all joining, with the following

"त्वमन्नपतिरन्नादो वर्धमानो भूयाः॥"

Tvam-annapatirannādo vardhamāno bhūyāḥ!

This is a prayer as well as a blessing. Now the ceremony is over. The hosts may treat the guests to hospitality and, with thanks, see them off.